

Den norske nobelkomite
Henrik Ibsensgt. 51
0255 Oslo

Dato: 30.01.2017

Nominasjon av International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) til Nobels Fredspris 2017

Jeg nominerer med dette Den internasjonale kampanjen for å avskaffe atomvåpen, ICAN, til Nobels Fredspris for 2017.

Helt siden atomvåpen først ble brukt i 1945, har verdenssamfunnet arbeidet for å fjerne disse våpnene ut fra deres enorme humanitære konsekvenser. En enkelt atombombe kan utradere en stor by og drepe flere hundre tusen mennesker og skade like mange. Antall skadete vil langt overgå kapasiteten til ethvert helsevesen. En "begrenset" atomkrig kan føre til at mange millioner dør umiddelbart og at langt flere senere omkommer av sult og matmangel forårsaket av globale klimaendringer. En omfattende atomkrig vil kunne utslette livet og livsgrunnlaget på jorden. Atomavskrekking med våpen i høy beredskap innebærer risiko for ulykker og utilsiktet atomkrig. Fullstendig avskaffelse av atomvåpen er den eneste garanti mot bruk.

Selv om antallet atomstridshoder nå er lavere enn under den kalde krigen, finnes det fortsatt 15 000 atomvåpen fordelt på ni land. Atomkraftene bruker nå store summer på å modernisere sine atomarsenaler. Til tross for mange forsøk, har man ikke sett reell fremgang i det internasjonale nedrustningsarbeidet de siste tiårene.

De senere årene er debatten om atomvåpen endret fra ensidig å handle om sikkerhetspolitiske forhold, til å legge vekten på de humanitære konsekvensene av atomvåpen. Stadig flere stater har tatt inn over seg hvilke menneskelige og miljømessige følger en atomkrig vil ha. Også store internasjonale humanitære organisasjoner som Røde Kors mener at atomvåpen strider mot humanitærretten på grunn av de uakseptable humanitære konsekvensene.

Mens verden har forbudt kjemiske våpen og biologiske våpen, er den tredje typen masseødeleggelsesvåpen, atomvåpen, fortsatt tillatt. Dette skjer på tross av at atomvåpen er det mest ødeleggende av dem alle. Et forbud mot atomvåpen vil delegitimere og stigmatisere atomvåpen og bli et viktig instrument for å fjerne disse våpnene. Et forbud vil fylle hullet i folkeretten og etablere en folkerettslig norm, som vil bidra til å oppfylle internasjonale forpliktelser om atomvåpen-nedrustning.

Rektor

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 03
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

En ledende kraft i arbeidet for et forbud mot atomvåpen er **International Campaign to Abolish Nuclear Weapons, ICAN**, som ble etablert i 2007. ICAN har vært en sentral samarbeidspartner for statene som har drevet frem det humanitære nedrustnings-initiativet og representert sivilsamfunnet ved viktige internasjonale konferanser. Det klare avstemningsresultatet i FNs generalforsamling høsten 2016 om å starte opp forhandlinger om et forbud mot atomvåpen skyldes ikke minst ICANs arbeid for å mobilisere støtte til et atomvåpenforbud.

ICAN var en viktig aktør ved de tre internasjonale konferansene om humanitære konsekvenser av atomvåpen i Oslo mars 2013, Nayarit (Mexico) februar 2014 og Wien (Østerrike) desember 2014. Videre har ICAN vært en samlende kraft for sivilsamfunnsorganisasjonene i forbindelse med andre internasjonale nedrustningskonferanser og møter, som tilsynskonferansene for ikke-spredningsavtalen i 2010 og 2015, de årlige NPT PrepCons og 1.komitearbeidet i FNs hovedforsamling.

ICAN har ansatte kampanjemedarbeidere i en rekke land, samt mange frivillige. ICAN samarbeider tett med andre nedrustningsorganisasjoner, forskermiljøer og har løpende kontakt med en rekke lands regjeringer. ICAN har nå over 450 partnerorganisasjoner i 95 land.

ICAN vil være en verdig prisvinner i tråd med Alfred Nobels testamente.

Ole Petter Ottersen

Professor dr. med.

Rektor Universitetet i Oslo